

Didaktická efektívnosť metódy CLIL na prvom stupni ZŠ vo vyučovaní cudzích jazykov

Projekt experimentálneho overovania

Bratislava 2008

Základné školy:

1. Základná škola s materskou školou, 064 01 Chmelnica 58
2. Základná škola, Hurbanova 128/25, 916 01 Stará Turá
3. Základná škola, Hrnčiarska 2119/1, 960 01 Zvolen
4. Súkromná základná škola, Oravská cesta 11, Žilina
5. Základná škola, Hradná 22, Nové Zámky
6. Základná škola, Polianska 1, Košice
7. Základná škola, Rajčianska 3, Bratislava
8. Evanjelická základná škola, M. R. Štefánika 17, Martin
9. ZŠ SSV, Skuteckého 8, 974 01 Banská Bystrica

Koordinátor:

Dipl. Ing. Beata Menzlová
Štátny pedagogický ústav
Pluhová 8
830 00 Bratislava

Gestori:

PhDr. Eva Farkašová, CSc.
Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Trnavská cesta 112
821 02 Bratislava

doc. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.
Pedagogická fakulta UKF
Dražovská 4
949 01 Nitra

Didaktická efektívnosť metódy CLIL na prvom stupni ZŠ vo vyučovaní cudzích jazykov

1 Úvod

Jednou z prioritných požiadaviek pri uplatnení sa jedinca v dnešnej spoločnosti je znalosť cudzích jazykov, čo sa potvrdilo aj vstupom Slovenska do Európskej únie. Medzi jej základné snahy patrí cudzojazyčná gramotnosť, čo znamená ovládať dva cudzie jazyky okrem materinského. Cudzím jazykom sa v súčasnosti venuje čoraz viac pozornosti, pretože ich aktívne ovládanie priamo ovplyvňuje fungovanie demokracie a formovanie osobnosti európskeho občana. Zároveň podporuje mobilitu v európskom vzdelávacom priestore a na trhu práce, zvyšuje konkurencieschopnosť, dáva predpoklad pre vytvorenie silného ekonomického priestoru a tvorí podmienky pre efektívne celoživotné vzdelávanie.

Otvorením hraníc sa zvýšila potreba komunikovať v cudzom jazyku. Základné školy museli reagovať na stúpajúci záujem o cudzie jazyky. Veľa škôl začalo s výučbou cudzích jazykov už v prvom ročníku. V súčasnej dobe sa aj pod tlakom rodičov posúva táto hranica prvého oboznamovania sa s cudzím jazykom už do materských škôl. Výsledky experimentálneho overovania vyučovania cudzieho jazyka od prvého ročníka poukázali na nasledovné výhody:

- *prirodzená výslovnosť*: výskumy ukazujú, že deti, ktoré sa učia cudzí jazyk v ranom veku, majú prirodzenú výslovnosť a intonáciu
- *intelektuálny vývoj a mentálny rozvoj*: bilingválnosť má pozitívny vplyv na intelektuálny vývoj a obohacuje mentálny rozvoj dieťaťa
- *podpora kritického myslenia*: deti uvažujú pružnejšie, sú citlivejšie voči jazykovým prejavom a majú lepšiu schopnosť počúvať a vďaka znalosti druhého jazyka lepšie rozumejú materinskému jazyku
- *deti sa neboja rozprávať*: deťom chýba ostych, ktorý majú dospelí pri učení sa cudzieho jazyka, a preto majú tendenciu rozprávať iným jazykom rýchlejšie a prirodzenejšie ako dospelí
- *lepšie verbálne schopnosti*: výskumy ukazujú, že deti, ktoré sa učia cudzí jazyk, majú lepšie verbálne/komunikačné schopnosti ako deti, ktoré sa cudzí jazyk neučia
- *jazyková výhoda*: dieťa je výrazne v predstihu, čo sa týka jazykových požiadaviek na strednú školu

- *spoznávanie iných kultúr*: učenie sa cudzieho jazyka umožňuje deťom spoznávať iné národy a kultúry. Učia sa rešpektovať kultúrne a fyzické odlišnosti a podobnosti.

Doterajšie skúsenosti poukazujú na nedostatky gramaticko-prekladovej metódy, ktorá sa používala predtým. Základným nedostatkom gramaticko-prekladovej metódy je, že žiaci síce dostanú pomerne dobrú teoretickú prípravu, ale sa nekladie dostatočný dôraz na bezprostrednú komunikáciu v cudzom jazyku. Ústny prejav sa väčšinou obmedzuje na reprodukovanie vybratých „konverzačných“ tém. Na samostatné vyjadrovanie svojich zážitkov, pocitov, postojov a názorov však absolventi nielen základného a stredného, ale aj univerzitného stupňa nie sú gramaticko-prekladovou metódou dostatočne pripravení. Žiaci a študenti sa viac učia o jazyku ako jazyk samotný.

Základnou filozofiou reforiem v oblasti jazykovej politiky je podporovať vznik multikultúrnej európskej spoločnosti, čo predpokladá dosiahnutie komunikačných kompetencií minimálne v dvoch cudzích jazykoch. Všeobecným cieľom je zabezpečiť dosiahnutie komunikačnej úrovne B1/B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky v prvom CJ a komunikačnú úroveň A2/B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky v druhom CJ u všetkých žiakov edukačného systému v SR na konci strednej školy.

Z funkcie jazyka, jazyk ako nástroj myslenia a dorozumenia, vzniká potreba zavedenia nových foriem vyučovania cudzieho jazyka. Jednou z foriem je zavedenie CLIL od prvého ročníka.

2 Súčasný stav vo vyučovaní cudzích jazykov v základnej škole

Učenie sa, či osvojovanie cudzieho jazyka je dlhodobý proces, pre ktorý je školský vek optimálnym obdobím. Uvedomenie si tejto skutočnosti sa odráža v enormnom záujme rodičov, aby školy zabezpečovali výučbu cudzích jazykov od už od prvého ročníka. Prvotný nátlak rodičov, v tomto prípade ako laickej verejnosti, mal niekedy vplyv na urýchlenú prípravu postupov a foriem, ktoré im vychádzajú v ústrety – predmet cudzí jazyk sa dostal do ponúkaných učebných programov v mnohých základných školách. Doteraz však v niektorých prípadoch pozorujeme základné nedostatky. Jedným z nich je nezabezpečenie primeranej

nadväznosti jednotlivých etáp výučby na rôznych stupňoch škôl. Tento problém bude vyriešený v novej koncepcii vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách.

Iným problémom je zabezpečenie porovnateľnej úrovne vo výučbe v rámci jednotlivých stupňov škôl. Veľká diverzifikácia v oblasti učebných materiálov, postupov i foriem, obsahu a metód, ale aj možností škôl zabezpečiť výučbu na primeranej úrovni, má niekedy negatívny vplyv na výstupnú „kvalitu“, na vedomosti žiakov napríklad základných škôl.

Príspevkom k špecifikovaniu potrieb a zadefinovaniu pravidiel v edukácii bol projekt overovania výučby cudzieho jazyka od 1.ročníka základnej školy, ktorý sa realizoval pod gesciou Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

Na základe uvedeného experimentálneho overovania boli vypracované a Ministerstvom školstva SR schválené základné pedagogické dokumenty pre rozšírené vyučovanie cudzích jazykov v 1.- 4. ročníku – učebný plán (č. 1420/2000-41; č. 679/2001-41) a učebné osnovy pre anglický jazyk (č. 3276/2000-41) a nemecký jazyk (č. 3277/2000-41). Napriek uvedeným oficiálnym dokumentom existujú rôzne lokálne modifikácie a vyučovanie cudzích jazykov (CJ) sa na jednotlivých školách líši najmä:

- **formou** (povinné – nepovinné – voliteľné – záujmové krúžky – popoludňajšia práca v školských kluboch, „konverzácia“),
- **vnútornou organizáciou** (delenie na skupiny – spoločné vyučovanie celej triedy),
- **počtom hodín** (1-4 vyučovacie jednotky za týždeň v dopoludňajších hodinách),
- **používanými učebnými materiálmi** (zahraničné učebnice a doplnkové materiály – učebné materiály slovenských autorov – kombinované zdroje – vlastné úpravy materiálov),
- **postupmi a metódami** (od riadeného vyučovania cez využívanie viacerých aktuálnych metód až po nesystematizované hrové aktivity – pesničky, riekanky, veršičky, detské hry, ktoré síce deťom sprostredkujú prvotné kontakty s CJ, ale bez možnosti ich kontextového a zmysluplného využitia),
- **personálnym zabezpečením** (rôzne stupne kvalifikovanosti vyučujúcich, ale aj bez ich dostatočnej kvalifikácie a skúseností s vyučovaním malých detí).

S niektorými postupmi škôl nemožno súhlasiť, najmä ak ich súčasťou sú časté zmeny (vyučujúci, používané učebné materiály) a neprimerané postupy (direktívne vedenie hodín, nerešpektovanie schopností a možností najmladších žiakov).

Zaradenie osobitného predmetu cudzí jazyk predstavuje náročnejšiu formu výučby, ktorá vyžaduje určitý výber z uchádzačov. Hlavným dôvodom je rešpektovanie možností a schopností detí, aby žiaci boli motivovaní (záujem o školu, o učenie, o prácu v skupine), aby mohli mať radosť z výučby (emocionálna pripravenosť na prevzatie roly žiaka), aby v nej boli úspešní (rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov), aby sa ich potenciál rozvíjal optimálnym spôsobom (v rámci individuálnych predpokladov).

Za veľmi dôležitý prvok považujeme výber vhodných didaktických metód a postupov, ktoré vytvárajú na vyučovaní príjemnú, priateľskú, podporujúcu a tvorivú atmosféru, v ktorej sa deti cítia uvoľnene, sú aktívne a spolupracujú. U malých žiakov sa s úspechom používa:

- **narratívna a audiolingválna metóda** (v 1.ročníku sa deti učia iba počúvať príbehy, imitovať situácie z príbehov a hovoriť, tieto kompetencie sú na 1. stupni ZŠ prvoradé),
- **komunikatívna metóda** (prezentujú sa slovné spojenia a vetné celky so zmysluplným a v praxi použiteľným obsahom),
- **metóda „celkovej fyzickej reakcie“** (TPR, zapájanie viacerých zmyslov do procesu učenia – zvýšenie aktivity rôznych centier prináša zlepšenie zapamätávania, uchovania, znovupoznania a reprodukovania sprostredkovaných informácií).

V tejto súvislosti kladieme dôraz na poznanie a rešpektovanie psychických podmienok žiakov. Zo psychologického hľadiska treba spomenúť **pozornosť**, ktorá je krátkodobá, schopnosť sústrediť sa je vo veku 6 rokov asi 5-10 minút a len postupne sa zvyšuje. Osvojovanie poznatkov a informácií sa opiera o **pamäť**, jej rozsah a základné typy (zraková, sluchová, činnosťná, pohybová), **myslenie a uvažovanie** (konkrétne, obrazné, činnosťné, založené na skúsenostiach, začiatky logického a abstraktného). **Reč** je obyčajne na úrovni osvojovania si materinského jazyka v jeho hovorenej podobe s gramaticky správnu stavbou vety a slovnou zásobou, pričom tieto závisia od veku dieťaťa a jeho výchovného i širšieho kultúrneho prostredia. Teória o senzitivných obdobiach psychického vývinu (Vygotskij) vidí predškolský a do istej miery aj mladší školský vek ako etapu, ktorá je charakterizovaná intenzívnym rozvojom reči po kvantitatívnej i kvalitatívnej stránke. Z tohto hľadiska je na začiatky osvojovania prvého cudzieho jazyka, pri zachovaní určitých podmienok, vek 6 rokov vhodný.

Mnohé školy realizujú **testovanie** žiakov pred definitívnym rozhodnutím o ich zaradení či nezaradení do jazykovej triedy. Okrem toho vytvárajú **triedu aj bez povinného CJ** a ponúkajú viaceré formy pre žiakov, ktorí nespĺňajú kritériá pre jazykovú triedu.

Skúsenosti z praxe však poukazujú na rôzne nedostatky, ktoré môžu viesť k neochote detí učiť sa CJ, na ich demotiváciu pri neúspechoch. Frustrujúce zážitky môžu mať vplyv aj na zmeny postoja k učeniu sa všeobecne.

Očakávame, že overovaná nová forma vo výučbe- CLIL- prispeje k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu žiakov k danému predmetu a prispeje k rozšíreniu praktického používania cudzieho jazyka.

3 Charakteristika CLIL

CLIL (Content Language integrated learning) je všeobecne uznávaná skratka súhrne označujúca množstvo rozdielnych metodických postupov, ktorých spoločným prvkom je špecifické postavenie cudzieho jazyka vo výučbe iných predmetov a vzdelávacích obsahov. Pojem CLIL tak pokrýva všetky formy vzdelávania akademických, umeleckových a technických predmetov prostredníctvom vyučovania jazyka, ktorý nie je pre väčšinu žiakov materinským, tzn. že sa integruje vyučovanie obsahu predmetu (napr. matematiky) s vyučovaním cudzieho (pracovného) jazyka. Dôležitým princípom je to, že časť vyučovacieho času musí byť venovaná priamej výučbe cudzieho jazyka (napr. rozvoj počúvania s porozumením, riešenie gramatických otázok alebo cvičenia na slovtvorbu). Špecifickosť postavenia cudzieho jazyka v tejto metodike spočíva v tom, že cudzí jazyk tu nie je len cieľom vzdelávania, ale aj prostriedkom, pomocou ktorého sa vzdelanie získava. Inými slovami, učiteľ zároveň učí predmet aj cudzí jazyk, a ten sa stáva médiom vyučovania, t.j. pracovným jazykom.

Termín CLIL sa síce začal používať až v 90. rokoch 20. storočia, ale integrované vyučovanie jazyka a predmetu (ako metodika bilingválneho vzdelávania) sa v európskych krajinách vrátane Slovenska realizovalo už omnoho skôr. Každá krajina mala a má v tejto oblasti svoje špecifiká a vlastné označenie, napr. jazyk „naprieč“ kurikulumom (Language Across Curriculum) alebo „kroskurikulárne“ jazykové vzdelávanie (Cross-curricular Language Learning), Content-based learning, duálne vyučovanie, a pod.).

V porovnaní s ostatnými prístupmi a metódami CLIL mimoriadne efektívne uspokojuje nasledujúce potreby žiakov/štvudentov:

- žiaci sa učia cudzí jazyk v prirodzených podmienkach - žiaci skutočne komunikujú, nepoužívajú jazyk v umelo navodených situáciách,
- žiaci sa nesústredujú v prvom rade na jazyk samotný, ale na obsah, o ktorom chcú komunikovať - na lepšiu ilustráciu filozofie CLIL môžeme použiť aj nasledujúci príklad: keď

žiaci v škole hovoria, že nemajú radi slovenčinu, zvyčajne tým myslia vyučovací predmet v škole a nie skutočnú slovenčinu, teda jazyk, ktorý každodenne a niekedy až veľmi efektívne používajú. Zvyčajne totiž nemajú nič proti používaniu slovenčiny na matematike, prírodopise alebo zemepise. Podobne je to s cudzím jazykom. Ak dovoľíme, aby ho študenti vnímali len ako školský predmet, stane sa strašiakom, pretože osvojenie si akéhokoľvek jazyka je nepochybne náročná úloha. Ak však budeme cudzí jazyk používať naozaj na to, na čo je určený – na komunikáciu, jazyk sa stane pomocníkom a strach sa významne oslabí,

- cudzí jazyk sa (podobne ako materinský jazyk) stáva neoddeliteľnou súčasťou procesu učenia,

- správne organizovaná a uplatňovaná metodika CLIL je zvyčajne pre žiakov veľmi motivujúca, nakoľko sa pridržiava pragmatického hesla – „uč sa len to, čo potrebuješ pre život“ - gramatické štruktúry sú druhoradé,

- CLIL šetrí čas – napr. pri vyučovaní tém, ktoré sa žiaci doteraz učili na dvoch predmetoch paralelne. Pomenovania častí ľudského tela deti ovládajú už pred začiatkom školskej dochádzky. Ich funkcie a vzťahy medzi nimi sa však môžu učiť na prírodopise priamo prostredníctvom cudzieho jazyka, a tak si žiaci za polovičný čas zafixujú biologické poznatky a zároveň si obohatia slovnú zásobu a komunikačné zručnosti v cudzom jazyku,

- správne uplatňovaný CLIL umožňuje zapojenie rôznych štýlov učenia sa (nielen verbálneho).

V závislosti od miery používania pracovného jazyka a výberu predmetov vyučovaných v pracovnom jazyku sa môžeme stretnúť s rôznymi formami/programami CLILu. V primárnom stupni cudzojazyčného vzdelávania je vhodné aplikovať program imerzie pomocou CLIL. Dôraz sa tu kladie na rozvoj materinského jazyka a kultúry, cudzí jazyk má v tomto prípade funkciu sekundárneho, pridaného, dodatočného, rozvíjajúceho jazyka. Primárnym jazykom vzdelávania zostáva materinský jazyk žiakov a cudzí jazyk sa používa len na niektorých hodinách, pri výučbe niektorých tém alebo na niektorých predmetoch.

4 Opis projektu

4.1 Hlavný cieľ

Cieľ experimentálneho overovania zavedenia CLIL do prvého ročníka pre všetkých žiakov vyplýva z funkcií jazyka (dorozumievacia a poznávacia funkcia) ako nástroja nielen dorozumenia ale aj myslenia. Experimentálnym overovaním chceme nájsť vhodné spôsoby aplikácie cudzieho jazyka do vyučovacích predmetov a výchovy, ale aj nájsť vhodné obsahy, overiť vplyv na motiváciu a výsledky žiakov, pripraviť metodické a didaktické materiály pre cudzie jazyky – anglický, nemecký, ruský a francúzsky. Podľa možností rozšíriť aj na španielsky a taliansky jazyk.

Ďalším cieľom experimentálneho overovania je, aby si žiaci uvedomili význam cudzieho jazyka nielen ako nástroja na dorozumievanie, ale spoznali aj jeho poznávaciu funkciu. t.j. konkrétnych obsahov, a tým by sme chceli vyzdvihnúť dôležitosť medzipredmetových vzťahov.

4.2 Ďalšie ciele:

- zvýšiť motiváciu žiakov k štúdiu CJ ako aj iných predmetov
- zvýšiť kvalitu jazykových zručností žiakov na prvom stupni ZŠ v bežných triedach
- zvýšiť motiváciu učiteľov, posilniť spoluprácu učiteľov školy, zlepšiť medzipredmetovú komunikáciu
- posilniť medzipredmetové vzťahy
- získať nové kontakty so zahraničím a s inými školami v SR
- integrovaním učebných obsahov zapájať žiakov do kontextualizovaných úloh, umožniť im zmysluplne jazyk používať v prirodzených podmienkach
- zvýšiť časovú dotáciu cudzieho jazyka bez navýšenia hodinovej dotácie vyučovania cudzieho jazyka ako predmet (cudzí jazyk v rámci iných predmetoch)
- získať interkultúrne poznatky a zabezpečiť prepojenosť s inými predmetmi
- prispieť k environmentálnej výchove k partnerstvu, rodičovstvu
- v súlade s princípmi ITV aj vo vyučovaní CJ umožniť zapojenie všetkých zmyslov a rôznych štýlov učenia sa

4.3 Hypotézy

1. Predpokladáme, že žiaci experimentálnych tried budú mať vyššie skóre v položke motivácia ako žiaci kontrolnej skupiny.
2. Predpokladáme, že žiaci experimentálnych tried budú mať lepšie vzdelávacie výsledky v zručnosti počúvanie s porozumením (na konci 2. ročníka) ako žiaci kontrolnej skupiny.
3. Predpokladáme, že žiaci experimentálnych tried budú mať lepšie vzdelávacie výsledky vo všetkých komunikačných zručnostiach (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie a písanie) (na konci 4. ročníka) ako žiaci kontrolnej skupiny.
4. Predpokladáme, že žiaci experimentálnych tried budú mať bohatšiu aktívnu slovnú zásobu ako žiaci kontrolnej skupiny.

4.4 Metódy

1. dotazník – meranie motivácie (v 2. a 4. ročníku),
2. didaktický test – porozumenie s počúvaním pre 2. ročník,
3. didaktický test – všetky zručnosti pre 4. ročník (+ bohatšia slovná zásoba),
4. doplňujúca metóda : analýza hodnotiacich záznamov o žiakoch,
5. psychologické testy (začiatok 1. ročníka, v 2. a 4. ročníku),
6. Pozorovanie

4.5 Postup

Cieľom prípravnej fázy je poskytnúť učiteľom jednotlivých základných škôl dostatok informácií o CLIL a to formou prezentácií teoretických poznatkov, formou otvorených hodín (v základných školách napr. v základnej škole v Rakúsku), rozvrhnúť tematické okruhy a pripraviť metodické materiály na vyučovanie.

Pravidelné stretnutia a výmena skúseností – pozitívnych aj negatívnych, by mali prispieť k lepšej efektívnosti práce a ľahšiemu zvládnutiu náročných úloh učiteľov.

V rámci realizačnej fázy sa budú sledovať výsledky aplikovaných materiálov, upravovať a komentovať pripravené materiály. Formou dotazníkov a didaktických testov sa budú monitorovať priebežné výsledky.

Celý priebeh experimentu bude prebiehať pod dohľadom Výskumného ústavu psychológie a patopsychológie pod vedením pani PhDr. Evy Farkašovej ako aj zástupcov z vysokých škôl.

Po ukončení experimentu sa pripraví výstupné materiály a zorganizujú sa 3 diseminačné semináre.

4.6 Časový harmonogram

Prípravná fáza

január- august 2008

Fáza uskutočnenia

september 2008 – jún 2012

Evalvačná a diseminačná fáza

júl 2012 – december 2012

Prípravná fáza: 01.2008 – 08. 2008

Konkrétne úlohy:

- zabezpečiť školenia pre učiteľov cudzích jazykov, k metódam a formám, školenia pre vyučujúce na prvom stupni - jazyk a didaktiku jazyka, k CLIL metóde (školenie pre nemecký jazyk v B. Bystrici- RFZ centrum, Goethe Institut – štípendiá...),
T: priebežne
- zorganizovať návštevu školy, kde sa využíva CLIL metóda v Rakúsku a na Slovensku - výmeny skúseností,
T.: apríl-máj 2008
- vypracovať návrh učebných plánov a osnov (jemnejšie členenie A 1.1) pre I. stupeň ZŠ, priebežne vypracovať metodické materiály
T.: jún 2008
- pripraviť stratégiu pre komunikáciu s rodičmi,
T: jún 2008

- konkretizovať úlohy učiteľov, vedenia školy a rodičov s cieľom zosúladiť ich účasť v experimente,

T. jún 2008

V prípravnej fáze učitelia CJ v spolupráci s triednymi učiteľmi pripravujú časovo-tematické plány, portfólia o deťoch, kde budú zaznamenávať pozorovania z činností v jazyku, ako aj všetky zmeny, ktoré sa vzťahujú na vyučovanie alebo mimo vyučovania,

Z.: ZŠ, ŠPÚ, T.: priebežne

Fáza realizácie: 09.2008- 12.2012

Pod patronátom pani PhDr. Farkašovej z VÚDPaP absolvujú žiaci vstupné testy zamerané na zrelosť, počas experimentu sa bude sledovať vplyv výučby CJ na ich celkový vývin, učitelia cudzích jazykov budú v spolupráci s triednymi učiteľmi (učiteľmi materinského jazyka) zaznamenávať do dokumentácie o žiakoch ich pokrok v cudzom aj v materinskom jazyku – ako aj problémy, všetky zmeny, na základe toho sa budú dať vyvodiť závery a nájsť riešenie v prípade problémov.

T: september 2008

Ďalšie úlohy

- do experimentu zapojiť klasické, nie výberové triedy, aby bola daná šanca všetkým deťom,
- celý proces experimentu pod dohľadom špeciálneho pedagóga a psychológa,
- uskutočniť pravidelné stretnutia s rodičmi,
- zabezpečiť hospitácie, rozhovory so žiakmi, vypracovať dotazníky pre rodičov,
- zabezpečiť pravidelné monitorovanie žiakov, vyhodnocovanie výsledkov, priebežné vyhodnocovanie úrovní v jednotlivých zručnostiach,
- zabezpečiť zapojenie materských škôl do experimentálneho overovania,
- vytvoriť prepojenosť medzi ZŠ a MŠ.

Predpokladaný cieľ:

dosiahnutie úrovní na konci 4. ročníka:

počúvanie a čítanie úroveň A2 a hovorenie a písanie úroveň A1

4.7 Rozpočet

Koordinácia projektu, monitoring a hodnotenie projektu

Personálne výdavky externé

<i>cestovné náklady</i>		<i>stravné</i>	<i>spolu</i>
2008			
3 pracovné stretnutia	3 x 22 800,-	3x 4 320,-	81 360,-
1 seminár	60 000,-	4 320,-	64 320,-
2009-	3 x 22 800,-	3x 4 320,-	81 360,-
2010-	3 x 22 800,-	3x 4 320,-	81 360,-
2011-	3 x 22 800,-	3x 4 320,-	81 360,-
2012-	3 x 22 800,-	3x 4 320,-	81 360,-

Personálne výdavky interné

cestovné náklady tuzemské a zahraničné

2008-	55 000,-	2 080,-	57 080,-
2009-	110 000,-	4 160,-	114 160,-
2010-	110 000,-	4 160,-	114 160,-
2011-	110 000,-	4 160,-	114 160,-
2012-	110 000,-	4 160,-	114 160,-

Zariadenie a vybavenie projektu

2009 - 2012

- knihy- literatúra 80 000,-
- USB- kľúče 6 000,-

Publicita, tlač a diseminačné semináre

- brožúry, metodických materiálov, publikácie – tlač (2009-2012) 200 000,-
- tlač metodiky, pracovných listov (2012-2013) 100 000,-
- diseminačné semináre (2012) 300 000,-